

## Стенограма виступу

**Олег ХОМЕНОК,**

*Голова Правління Інституту розвитку регіональної преси,*

*Член Проектної Ради*

Тренінг на тему:

### **«Технології проведення журналістських розслідувань»**

Сьогодні в мирі появляється все більше і більше можливостей для проведення журналістських розслідувань. Свобода сучасних можливостей складається в тому, наприклад, що журналіст може самостійно розміщати свої матеріали, завантажуючи ролики і прочу інформацію на всесвітньо відомі сайти. Таким чином, більше немає необхідності домовлятися з керівництвом телеканалу про трансляцію результатів розслідувань.

Але в той же час журналістське розслідування має деякі обмеження. До проблем журналістських розслідувань можна віднести:

1. Проблема публікації результатів. Журналіст провів розслідування, але розмістити результат для публічного доступу не може через те, наприклад, що він не подобається керівництву телеканалу, адже не всі люди можуть дозволити собі доступ до всесвітньої мережі Інтернет.
2. Журналіст може розоблачити кого угодно, але нічого не відбувається. Розслідування не принесли бажаних наслідків.
3. Ресурс. Завжди стоїть питання – де взяти гроші, час, людей для розслідування?
4. Пошук теми. Звідки можна взяти тему? Наблюдіння або особистий досвід – прекрасні джерела тем, але часто вони підбрасуються самими політиками. Важливо розуміти мотиви джерел інформації, щоб правильно оцінити її значущість.

Сьогодні медіа-індустрія США перебуває в глибокій депресії: зменшилося кількість співробітників штабів, доходи від реклами в друкованій пресі скоротилися гігантськи, все менше і менше грошей у медіа-корпорацій і телеканалів, щоб утримувати людей, які займаються розслідуваннями. Але спостерігається і протилежна тенденція – суспільство, від якого багато залежить, розуміє цінність «розоблачальної» журналістики, і журналісти пішли не до свого керівництва, а до людей. В США

нашли выход, предложив интересную систему – с одной стороны, аудитория может предложить темы, а с другой стороны – финансирование. Более того, аудитория часто принимает активное участие в расследованиях (например, условия в городе, созданные для людей с ограниченными возможностями).

Важно помнить, что существует некая пирамида потребностей, в основе которой лежат базовые потребности человека (потребность в пище, в продолжении рода, безопасности и т.д.). Очень часто расследования касаются не этих потребностей, приобретают скандальный характер.

Также важно помнить, что общество тогда начнет доверять медиа, когда увидит некую пользу в его работе, например, когда журналисты все больше станут затрагивать темы, которые волнуют людей и от которых зависит их жизнь, когда эти расследования будут давать ощутимый результат. Две из главных таких тем – это образование и здравоохранение. Здоровье людей говорит о том, какие возможности общество имеет для развития сейчас, а образование говорит о том, как общество будет развиваться в будущем.

Журналистское расследование в своих выводах должно отвечать на вопрос, кому выгоден тот или иной исход дела, что за этим стоит (каков мотив)?

При выборе темы, журналист должен поставить себе несколько вопросов, ключевые из них:

1. Представляет ли эта тема общественный интерес? Общественный интерес – это:
  - информация, распространение которой позволит предотвратить нарушение закона;
  - информация, распространение которой позволит предотвратить введение в заблуждение большого количества людей должностными лицами;
  - информация, которая касается стихийных бедствий, катастроф, несет опасность для жизни людей.
2. Существует ли достаточно ресурсов? Ресурсы – это деньги, время, люди.

Таким образом, несмотря на развитие технологий, журналистское расследование имеет немало проблем, которые тормозят работу журналистов – ресурсы, тема, актуальность.